ORDIN nr. 544 din 21 iunie 2013

privind metodologia de calcul al încărcăturii optime de animale pe hectar de pajişte

EMITENT • **MINISTERUL AGRICULTURII ŞI DEZVOLTĂRII RURALE**

Publicat în MONITORUL OFICIAL nr. 386 din 28 iunie 2013

Data intrării în vigoare 28-06-2013

Văzând Referatul de aprobare nr. 78.030 din 31 mai 2013 al Direcţiei generale politici agricole şi strategii,
având în vedere prevederile art. 9 alin. (6) din Ordonanţa de urgenţă a Guvernului nr. 34/2013 privind organizarea, administrarea şi exploatarea pajiştilor permanente şi pentru modificarea şi completarea Legii fondului funciar nr. 18/1991,
în conformitate cu prevederile Regulamentului (CE) nr. 73/2009 al Consiliului din 19 ianuarie 2009 de stabilire a unor norme comune pentru sistemele de ajutor direct pentru agricultori în cadrul politicii agricole comune şi de instituire a anumitor sisteme de ajutor pentru agricultori, de modificare a Regulamentelor (CE) nr. 1.290/2005 , (CE) nr. 247/2006 , (CE) nr. 378/2007 şi de abrogare a Regulamentului (CE) nr. 1.782/2003 , cu modificările şi completările ulterioare,
ţinând cont de prevederile art. 27 alin. (13) şi ale anexei V din Regulamentul (CE) nr. 1.974/2006 al Comisiei din 15 decembrie 2006 de stabilire a normelor de aplicare a Regulamentului (CE) nr. 1.698/2005 al Consiliului privind sprijinul pentru dezvoltarea rurală acordat din Fondul European Agricol pentru Dezvoltare Rurală (FEADR),
în temeiul art. 7 alin. (5) din Hotărârea Guvernului nr. 725/2010 privind reorganizarea şi funcţionarea Ministerului Agriculturii şi Dezvoltării Rurale, precum şi a unor structuri aflate în subordinea acestuia, cu modificările şi completările ulterioare,
ministrul agriculturii şi dezvoltării rurale emite următorul ordin:

Articolul 1

(1) Pentru contractele încheiate potrivit art. 9 alin. (1) şi (2) din Ordonanţa de urgenţă a Guvernului nr. 34/2013 privind organizarea, administrarea şi exploatarea pajiştilor permanente şi pentru modificarea şi completarea Legii fondului funciar nr. 18/1991 se asigură o încărcătură optimă de animale pe hectar, calculată conform metodologiei din prezentul ordin.

(2) Prevederile prezentului ordin nu se referă la ariile naturale protejate.

(3) Stabilirea încărcăturii optime a numărului de animale pe pajişti reglementează relaţiile ce ţin de desfăşurarea activităţilor de utilizare durabilă a pajiştilor în scopul producţiei.

(4) Cerinţa principală de management al pajiştilor o reprezintă păstrarea compoziţiei floristice, a ratei de creştere a plantelor şi de randament al pajiştilor, pentru a asigura cerinţele nutriţionale ale animalelor.

(5) Pentru refacerea vegetaţiei înainte de următorul ciclu de păşunat, gestionarea pajiştilor permanente se face prin asigurarea perioadei de odihnă adecvată după păşunat.

Articolul 2

Scopul prezentului ordin îl constituie:

a) reglementarea activităţilor de protecţie şi utilizare durabilă a pajiştilor;

b) crearea condiţiilor de creştere a productivităţii pajiştilor;

c) conservarea compoziţiei floristice;

d) asigurarea cu furaje a animalelor în scopul obţinerii unei producţii animaliere calitative şi cantitative.

Articolul 3

În sensul prezentului ordin, termenii şi expresiile de mai jos au următoarele semnificaţii:

a) capacitate de păşunat - populaţia maximă pe care o pajişte o poate susţine pe termen nelimitat; numărul de animale care pot fi hrănite pe întreg sezonul de păşunat de pe 1 ha de pajişte la care se cunoaşte producţia de furaje disponibilă;

b) ciclu de păşunat - numărul de zile în care animalele păşunează efectiv pe o suprafaţă de pajişte, precum şi timpul scurs de la scoaterea animalelor de pe teren şi până la reintroducerea lor la păşunat pe aceeaşi suprafaţă;

c) încărcătură optimă - numărul de UVM/ha calculat în funcţie de producţia vegetală şi cerinţele nutriţionale ale animalelor fără a produce daune compoziţiei floristice şi faunei sălbatice;

d) palatabilitate - preferinţele alimentare înnăscute sau dobândite ale animalelor pentru consumul selectiv al plantelor în funcţie de conţinutul în substanţe nutritive, arome, toxine etc.;

e) păşunat excesiv (suprapăşunat) - expunerea plantelor de pe pajişti la păşunat intensiv pentru perioade lungi de timp sau fără perioade de odihnă suficiente, care conduce la reducerea utilităţii, productivităţii şi biodiversităţii pajiştilor;

f) subutilizare - utilizarea unei pajişti cu o încărcătură de animale mai mică de 0,3 UVM/ha;

g) utilizare durabilă - gospodărirea pajiştilor astfel încât să permită menţinerea biodiversităţii, creşterea productivităţii, capacitatea de regenerare, vitalitatea lor.

Articolul 4

(1) Pentru a realiza utilizarea optimă, durabilă, a pajiştilor, managementul păşunatului se face:

a) cu un număr suficient de animale pentru a utiliza pe deplin masa verde disponibilă şi asigurarea cerinţelor nutriţionale ale animalelor;

b) prin organizarea păşunatului continuu sau pe tarlale;

c) cu respectarea timpului de începere a păşunatului înainte de uscarea primei frunze care apare la speciile necesare pentru păşunat;

d) prin asigurarea monitorizării păşunatului şi oprirea acestuia înainte de a se ajunge la limitele critice pentru plante, înălţime minimă şi grad de acoperire a solului;

e) prin evaluarea cu precizie a perioadei de odihnă înainte de următoarea perioadă de păşunat, prin monitorizarea ratelor de creştere a ierburilor.

(2) Numărul de animale care păşunează este influenţat de rata de creştere a plantelor, de hrana suplimentară şi de cerinţele nutritive ale fiecărei specii şi categorii de animale.

(3) Deciziile cu privire la numărul de animale care pasc se stabilesc în funcţie de:

a) rata anuală de creştere a plantelor şi curba de variaţie din anii anteriori;

b) variabilitatea de creştere a pajiştii, pe bază de date istorice şi meteorologice;

c) necesarul de furaje pentru fiecare categorie de animale şi stare fiziologică.

Articolul 5

(1) Planificarea succesiunii de păşunat a tarlalelor se face astfel încât pajiştea să rămână în limitele productive stabilite cantitativ şi calitativ.

(2) Pentru a preveni reducerea potenţialului productiv al pajiştii şi afectarea calităţii acesteia se planifică păşunatul tuturor tarlalelor.

(3) Pentru prevenirea păşunatului excesiv, care conduce la reducerea ratei de refacere a păşunii, scăderea producţiei de iarbă şi a cantităţii de iarbă consumată de animale în ciclurile următoare de păşunat, trebuie să se asigure o densitate optimă pe întreaga suprafaţă.

(4) Orice nerespectare în gestionarea pajiştilor produce reduceri cantitative şi calitative de masă verde şi creşte riscul degradării păşunii.

Articolul 6

(1) Începerea păşunatului se face în funcţie de condiţiile pedoclimatice şi de gradul de dezvoltare a covorului ierbos.

(2) Se evită începerea păşunatului prea devreme, care poate afecta perioada de regenerare, sănătatea şi supravieţuirea plantelor.

(3) Perioada de păşunat se va încheia în luna noiembrie, la o dată stabilită în funcţie de evoluţia temperaturilor şi regimul precipitaţiilor.

(4) Data începerii şi încheierii păşunatului, precum şi modul de organizare a păşunatului, continuu sau pe tarlale, se stabilesc prin hotărâre a consiliului local.

Articolul 7

(1) Utilizatorii de pajişti au obligaţia să respecte încărcătura minimă de animale pe hectar de 0,3 UVM.

(2) La densităţi sub nivelul minim stabilit, animalele consumă selectiv plantele, promovează performanţe economice individuale, dar acest fapt nu conduce la productivitate maximă de produse animaliere pe hectar.

(3) Încărcătura redusă de animale pe pajişte conduce la:

a) potenţialul economic al pajiştii nu este pe deplin realizat;

b) pajiştilor care nu sunt utilizate li se modifică compoziţia floristică şi le scade productivitatea prin reducerea plantelor palatabile şi cu valoare nutritivă ridicată;

c) unele specii de plante furajere dorite pot fi înlocuite de altele fără valoare nutritivă;

d) biodiversitatea se reduce datorită păşunatului redus.

(4) Depăşirea încărcăturii optime de animale pe pajişte conduce la:

a) performanţe economice şi productive reduse ale animalelor;

b) furaje de calitate inferioară şi cantitate redusă;

c) înlocuirea plantelor furajere palatabile, cu valoare nutritivă mare, cu specii mai puţin valoroase;

d) productivitate redusă;

e) apariţia şi creşterea golurilor în zonele de păşunat preferate;

f) creşterea costurilor cu furajarea suplimentară;

g) îmbogăţirea localizată cu fertilizanţi prin eliminarea dejecţiilor de către animale;

h) introducerea de alte specii de plante competitive care nu cresc în mod tradiţional în zonă, provenite de la furajarea suplimentară cu fân sau alte seminţe;

i) distrugerea vegetaţiei şi a texturii solului prin călcarea de către animale şi prin transportul de furaje suplimentare.

Articolul 8

(1) Capacitatea de păşunat se estimează pe baza producţiei medii de masă verde obţinută în anii anteriori, ţinând cont de fertilitatea solului, condiţiile meteorologice şi compoziţia floristică a covorului vegetal.

(2) Numărul de animale (UVM/ha) trebuie să fie suficient pentru a asigura utilizarea maximă a producţiei de masă verde, menţinând în acelaşi timp sustenabilitatea pe termen lung a pajiştii.

(3) Utilizatorul înregistrează în registrul exploataţiei suprafaţa totală de pajişti permanente şi numărul mediu anual de unităţi de vită mare menţinut în exploataţie, pentru a calcula densitatea pe unitatea de suprafaţă a animalelor.

Articolul 9

(1) Pentru buna gestionare a pajiştilor păşunatul se realizează la o densitate optimă de animale.

(2) Pentru determinarea producţiei se foloseşte metoda directă a cosirilor repetate.

(3) Se calculează producţia de masă verde/ha a pajiştii (P) prin însumarea producţiilor obţinute la fiecare ciclu de păşunat:

P = P1 + P2 +..... + Pn

(4) După ce animalele părăsesc tarlalele, se determină prin cosire şi cântărire restul de masă verde/ha rămasă neconsumată (R) de pe pajişte:

R = R1 + R2 +..... + Rn

(5) Calcularea cantităţii totale de furaje disponibile/ha de pajişte (P.d.) se face prin diferenţa:

P.d. (kg/ha) = P - R,

în care:

P - producţia de masă verde a pajiştii (kg/ha);

R - restul de masă verde rămasă neconsumată (kg/ha).

Articolul 10

(1) Încărcătura optimă de animale (I.A.) sau capacitatea de păşunat se defineşte prin numărul de animale care pot fi hrănite pe întreg sezonul de păşunat de pe 1 ha de pajişte, la care se cunoaşte producţia de furaje disponibilă, şi se stabileşte conform formulei:

Î.A. = P.d. 'f7 (C.i. x Z.p.),

în care:

Î.A. - încărcătura cu animale/ha de pajişte, exprimată în UVM/ha;

P.d. - producţia disponibilă de masă verde - kg/ha;

Z.p. - număr de zile de păşunat într-un sezon;

C.i. - consum zilnic de iarbă - kg/UVM.

[necesarul zilnic pentru 1 UVM este de 65 kg de masă verde sau ≈ 13 kg (65:5) substanţă uscată (SU)]

(2) Conversia animalelor în UVM se face conform coeficienţilor prevăzuţi în tabelul din anexa care face parte integrantă din prezentul ordin.

(3) Durata de păşunat este de minimum 180 de zile în zona de câmpie şi de minimum 90 de zile în etajul subalpin şi alpin.

Articolul 11

(1) Pentru o utilizare raţională, pajiştile se împart în unităţi de exploatare (U.Ex.) care ulterior se împart în tarlale.

(2) Unitatea de exploatare reprezintă o suprafaţă de pajişte care asigură necesarul de masă verde pentru o grupă de animale pe întregul sezon de păşunat.

(3) Suprafaţa unei unităţi de exploatare se calculează conform formulei:

U.Ex. = N 'f7 P.d.,

în care:

N - necesarul de masă verde al grupei de animale care păşunează pe întregul sezon;

P.d. - producţia disponibilă a pajiştii (kg/ha masă verde).

(4) Suprafaţa unităţii de exploatare rezultată din calcul se majorează cu 10 până la 20 % pentru a crea o rezervă de furaje în situaţia în care producţia estimată nu se realizează datorită secetei.

Articolul 12

(1) Stabilirea numărului de tarlale este necesară pentru a controla densitatea animalelor erbivore şi pentru a lăsa timp suficient pentru refacerea completă a vegetaţiei până la următorul păşunat.

(2) Pentru stabilirea numărului de tarlale se face raportul între durata de refacere a pajiştii şi durata păşunatului pe o tarla:

N.t.= D.r. 'f7 D.p.,
în care:
N.t. - numărul de tarlale;
D.r. - durata de refacere a pajiştii (pentru regenerarea plantelor), cu variaţii cuprinse între 24 şi 50 zile, în funcţie de numărul ciclului de păşunat, condiţiile meteorologice, altitudine, tipuri de plante etc.;
D.p. - durata de păşunat pe o tarla cu variaţii cuprinse între 3 şi 6 zile.

(3) Numărul de tarlale se majorează cu 1-2, reprezentând tarlalele care se scot anual prin rotaţie de la păşunat, pentru aplicarea metodelor de îmbunătăţire.

Articolul 13

(1) Mărimea tarlalei depinde de producţia disponibilă de masă verde/ha (P.d.) de tarla, necesarul de furaje al animalelor şi de numărul de zile de păşunat.

(2) După determinarea numărului de tarlale, se ajustează numărul de zile de păşunat pentru a permite o durată optimă de refacere, în funcţie de viteza de creştere a vegetaţiei.

(3) La începutul sezonului de păşunat, când creşterea vegetaţiei este rapidă, sunt necesare cel puţin 20 zile de odihnă, iar în ciclurile următoare sau în perioada de secetă sunt necesare cel puţin 30 zile de odihnă.

(4) Durata de refacere a vegetaţiei după păşunat se stabileşte în funcţie de specia dominantă de plante valoroase, sol, precipitaţii, temperatură, condiţii de secetă etc.

Articolul 14

(1) Amplasarea gardurilor în vederea împărţirii pe tarlale a pajiştilor se va face conform schiţei-hartă care cuprinde:

a) suprafeţele care se vor supraînsămânţa;

b) tarlalele situate pe pajişti permanente (pentru menţinerea compoziţiei floristice printr-un păşunat raţional);

c) suprafeţele cu pajişti anuale/temporare;

d) suprafeţele utilizate ca fâneţe;

e) terenurile fragile care sunt susceptibile la eroziune;

f) cursurile de apă, şanţurile, în care se pot infiltra nutrienţi;

g)alte caracteristici naturale de peisaj.

(2) Gardurile temporare reprezintă un sistem eficient pentru păşunatul raţional al tuturor ierburilor, modalitate rapidă de a regla suprafaţa de pajişte la cerinţele reale ale animalelor, de a păstra densitatea optimă a animalelor şi pentru gestionarea corectă a cantităţii de masă verde consumată de către animale.

Articolul 15

(1) Pentru a evita degradarea pajiştilor permanente se respectă următoarele reguli:

a) menţinerea densităţii optime a animalelor stabilite pe baza producţiei vegetale;

b) reducerea numărului de animale când productivitatea pajiştilor scade;

c) reducerea numărului de animale pe pajiştile cu arbori, dacă este frecvent afectată coaja copacilor/copaci tineri /puieţi.

(2) Păşunatul pe pajiştile de baltă, terenurile mlăştinoase, în zonele alpine şi subalpine se face printr-un plan de management care cuprinde tehnici durabile de gestionare a păşunatului, prin păşunatul extensiv adaptat la productivitatea vegetaţiei, pentru a reduce orice impact negativ asupra mediului.

(3) Se evită păşunatul cu un număr de animale care depăşeşte capacitatea de păşunat pentru a preveni restricţionarea creşterii speciilor de plante tipice zonei şi care se înmulţesc prin autoînsămânţare, pierderea calităţii şi a diversităţii vegetaţiei naturale şi semi-naturale.

Articolul 16

Prezentul ordin se publică în Monitorul Oficial al României, Partea I.
p. Ministrul agriculturii
şi dezvoltării rurale,
Dumitru Daniel Botănoiu,
secretar de stat
Bucureşti, 21 iunie 2013.
Nr. 544.

Anexa

Coeficienţii de conversie a animalelor erbivore în UVM

Categoria de animale	Coeficientul de conversie	Capete /UVM
Tauri, vaci şi alte bovine de mai mult de 2 ani, ecvidee de mai mult de 6 luni	1,0	1,0
Bovine între 6 luni şi 2 ani	0,6	1,6
Bovine de mai puţin de 6 luni	0,4	2,5

Ovine	0,15	6,6
Caprine	0,15	6,6